

УДК 330.341.2:338.242.2

О. В. Орлова-Курилова,

д. е. н., доцент, завідувач кафедри менеджменту, права, статистики та економічного аналізу, Луганський національний аграрний університет, м. Старобільськ, Україна

ORCID ID: 0000-0001-8382-8070

О. М. Таран-Лала,

д. е. н., доцент, професор кафедри підприємництва і права, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

ORCID ID: 0000-0002-7045-5129

М. В. Петченко,

к. е. н., доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків, Україна

ORCID ID: 0000-0003-1104-5717

А. А. Мартинов,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Сєверодонецьк, Україна

ORCID ID: 0000-0001-9337-9141

DOI: 10.32702/2306-6792.2021.21.27

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ ПІДПРИЄМНИЦТВОМ У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЙ ЛОГІСТИЧНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19, ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

O. Orlova-Kurilova,

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Management, Law, Statistics and Economical Analysis, Luhansk National Agrarian University, Starobils'k, Ukraine

O. Taran-Lala,

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Entrepreneurship and Law, Poltava State Agrarian University, Poltava, Ukraine

M. Petchenko,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Social and Economic Disciplines, Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine

A. Martynov,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance and Banking, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Severodonetsk, Ukraine

MODEL OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF STRATEGIES OF LOGISTICS AND FINANCIAL INFRASTRUCTURE OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE CONTEXT OF THE COVID-19 PANDEMIC, DIGITALIZATION AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT

У статті розглянуто модель управління інноваційним підприємництвом у контексті стратегій логістичної та фінансової інфраструктури національної економіки в умовах пандемії COVID-19, діджиталізації та сталого розвитку. Доведено, що напрями державної підтримки інноваційного підприємництва в контексті стратегій логістичної та фінансової інфраструктури національної економіки в умовах пандемії COVID-19, діджиталізації та сталого розвитку повинні враховувати усталені тенденції в сфері дифузії технологічних і процесових інновацій. Така дифузія визначається як прагнення підприємців реалізувати інноваційні проєкти, у вигляді нового або вдосконаленого продукту або послуги, їх комерціалізації на вітчизняному або зарубіжному ринках. Конкретизовано, що сучасній інституціональній матриці притаманне наростання взаємних претензій науки, бізнесу і держави. До таких претензій віднесено організаційно-управлінські: рутинізація адміністративного управління, бюрократизм, закритість у прийнятті управ-

лінських рішень, консерватизм при розробці або реалізації інноваційної політики, небажання вітчизняної освіти і науки займатися інноваційною діяльністю в контексті стратегій логістичної та фінансової інфраструктури національної економіки в умовах пандемії COVID-19, діджиталізації та сталого розвитку.

The article considers the model of innovative entrepreneurship management in the context of strategies of logistics and financial infrastructure of the national economy in the context of the COVID-19 pandemic, digitalization and sustainable development. It is proved that the directions of state support of innovative entrepreneurship in the context of logistics and financial infrastructure strategies of the national economy in the context of the COVID-19 pandemic, digitalization and sustainable development should take into account established trends in diffusion of technological and process innovations. Such diffusion is defined as the desire of entrepreneurs to implement innovative projects in the form of new or improved product or service, their commercialization in domestic or foreign markets. It is emphasized that the depth of diffusion is determined depending on the proximity of the economy, which is transformed to the global technological front, which is characterized as an evolutionary-temporal boundary between old and new goods or services, innovative technologies and reformed communication channels between science, education, state, innovative enterprises and infrastructure elements. Such claims include organizational and managerial: routine administrative management, bureaucracy, secrecy in management decisions, conservatism in the development or implementation of innovation policy, reluctance of domestic education and science to engage in innovation in the context of strategies for logistics and financial infrastructure of the national economy. COVID-19, digitalization and sustainable development. It is concluded that in the world and domestic economy inter-institutional interaction is conditioned by the dynamism of innovative development. In this context, an important measure is the formation of territorial ties for the optimal use of shared resources within the institutional matrix. A large number of research institutions and an extensive industrial base will create optimal conditions for the diffusion of innovations in the context of strategies for logistics and financial infrastructure of the national economy in the context of the COVID-19 pandemic, digitalization and sustainable development.

Ключові слова: модель, управління інноваційним підприємництвом, стратегія, логістична та фінансова інфраструктура, національна економіка, пандемія COVID-19, діджиталізація, сталий розвиток.

Key words: model, management of innovative entrepreneurship, strategy, logistics and financial infrastructure, national economy, pandemic COVID-19, digitalization, sustainable development.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Напрями державної підтримки інноваційного підприємництва в контексті стратегій логістичної та фінансової інфраструктури національної економіки в умовах пандемії COVID-19, діджиталізації та сталого розвитку повинні враховувати усталені тенденції в сфері дифузії технологічних і процесових інновацій. Така дифузія визначається як прагнення підприємців реалізувати інноваційні проєкти, у вигляді нового або вдосконаленого продукту або послуги, їх комерціалізації на вітчизняному або зарубіжному ринках. Причому глибина дифузії визначається в залежності від наближеності економіки, яка трансформується до світового технологічного фронтиру, який характеризується як еволюційно-темпоральна межа між старими і новими товарами або послугами, інноваційними технологіями, а також реформованими комунікаційними каналами між наукою, освітою, державою, інноваційними підприємствами та інфраструктурними елементами. Зазначені факти актуалізують тему дослідження.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЮТЬСЯ АВТОРИ, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

При цьому технологічний фронтир ґрунтується на взаємовигідній триєдиній паритетності науки, бізнесу і держави з метою стимулювання нововведень затребуваних на національному та глобальному рівнях: штучного інтелекту, блокчейну, 3D друку, генетичної медицини, генної інженерії, квантових систем [1; 8; 10]. Просування перелічених нововведень вимагає взаємодії людських, технологічних, маркетингових, фінансових, інтелектуальних та соціокультурних ресурсів через їх високу трудомісткість або наукоємність, експериментальний характер і необхідність їх горизонтально-вертикального відтворення в різних секторах економіки [2—4; 6; 9]. Комунікаційні канали в такій триєдності повинні формуватися з урахуванням необхідності підвищення інтелектуально-професійних компетенцій її учасників, тісного діалогу, відкритості, синергетичності, адаптивності трансакцій і розподілі відпові-

дальності за ризики [5; 7]. Таким чином, дифузії інновацій передбачають обов'язкову мультимедійно-комунікативність стейкхолдерів державного регулювання в процесі реалізації адаптивних і симультанних стратегій. Водночас сучасній інституціональній матриці притаманне наростання взаємних претензій науки, бізнесу і держави. До таких претензій слід віднести організаційно-управлінські: рутинізація адміністративного управління, бюрократизм, закритість у прийнятті управлінських рішень, консерватизм при розробці або реалізації інноваційної політики, небажання вітчизняної освіти і науки займатися інноваційною діяльністю в контексті стратегій логістичної та фінансової інфраструктури національної економіки в умовах пандемії COVID-19, діджиталізації та сталого розвитку.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є дослідження моделі управління інноваційним підприємництвом у контексті стратегій логістичної та фінансової інфраструктури національної економіки в умовах пандемії COVID-19, діджиталізації та сталого розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

На нашу думку, участь науки і освіти в інноваційному підприємстві повинна бути точковою та чітко спланованою. Точкова участь має на увазі залучення науки до вирішення конкретної організаційно-технологічної проблеми. Вона не повинна проектуватися виключно на кінцевих результатах інноваційної діяльності і, тим більше, на доходах від комерціалізації нововведень на ринку. Така позиція ґрунтується на тому, що інноваційне підприємство не просто виводить новацію на ринок, а й передбачає сервісне та післягарантійне її обслуговування, формуючи таким чином симпатії споживачів, що дає можливість бізнесу отримувати додаткові джерела доходів.

У такому контексті існує потреба активізації комунікацій в сфері патентування, ліцензування шляхом обговорення можливих способів захисту університетських розробок в рамках спільних проєктів науки, освіти та бізнесу. В умовах трансформації національної економіки мотивації для інноваційної активності в закладах вищої освіти досить високі, особливо в частині розробки проривних, революційних і випереджальних інноваційних тех-

нологій або проєктів. Водночас таким установам необхідно мати репутаційні переваги на ринку освіти, потужний науково-дослідний майданчик, розширений професорсько-викладацький склад, який зможе приступити до розробок проривних і революційних технологій шляхом вибудовування ефективних взаємозв'язків з іншими стейкхолдерами, які працюють у межах ринку інновацій. Ефективні комунікації інноваційних підприємств з наукою та освітою обмежується тим, що основним джерелом фінансового забезпечення інноваційної діяльності є держава як проміжна комунікативна ланка. В такому випадку інноваційні підприємства і заклади вищої освіти, найчастіше, не цікаві один одному. Високі вимоги та адміністративний контроль у напрямі цільового використання бюджетних коштів, передбачають обов'язкову успішність виконання інноваційного проєкту, змушуючи вибирати заклади освіти і бізнес свідомо традиційні рішення (з метою мінімізації ризиків від інноваційної діяльності), що призводить до спотворення адміністративних стимулів у сфері нововведень та виготовлення високотехнологічної продукції.

Крім того, навіть у разі успішного виробництва інноваційної продукції за сприяння науки і бізнесу існують високі ризики зміни кон'юнктури ринку, що може спричинити відсутність попиту на результати інноваційної діяльності. Недосконалість нормативно-правової бази, відсутність у багатьох підприємців досвіду комерціалізації на ринку інтелектуальної продукції, мінімальність державних замовлень ускладнюють і призводять до згорання такого партнерства.

Прямі комунікації інноваційних підприємств з закладами вищої освіти також скорочуються через бюрократичні обмеження для сфери науки і широку адміністративну регламентацію освітнього процесу. Назріла необхідність концептуальної організованої інтеграції інноваційної діяльності в освітній процес: створення умов для стартапів, стимуляція грантових програм, заохочення інкубаторства малого бізнесу, в рамках яких слід вирішувати першочергові завдання для національної економіки — ресурсозбереження, автоматизації, екологізації, що також користуються попитом на глобальному рівні. Існує потреба формування у майбутніх фахівців необхідних для інноваційної діяльності специфічних компетенцій та інтелектуальних активів. У той же час вітчизняні роботодавці все частіше акцентують увагу держави на нестачі необхідних навичок у випускників закладів вищої освіти при здійс-

ненні практичної діяльності в умовах трансформації національної економіки та швидких змін інституціональної матриці. Таким чином, адаптивні та симультанні стратегії забезпечення взаємодії інноваційних підприємств і освіти повинні ґрунтуватися на удосконаленні нормативно-правової бази, підготовці і перепідготовці висококваліфікованих трудових ресурсів, які володіють специфічними знаннями або навичками, необхідними для реалізації інноваційних проєктів в економіці що змінюється.

Наступним умовою реалізації адаптивних і симультанних стратегій партнерської взаємодії, є підвищення результативності комунікацій між бізнесом та державою у сфері державно-корпоративного управління в частині удосконалення інституціонального середовища недискримінаційним методом. Держава є регулятором інститутів інституціональної матриці, створює умови ведення інноваційного підприємництва тим самим забезпечуючи трансформацію позитивної синергії. Функціонуюча матриця в умовах трансформації національної економіки постає як регуляторне середовище нормативно-організаційного порядку, що описує формальні і неформальні комунікації між державою та підприємцем в результаті реалізації регуляторної політики певним органом державної влади. Регуляторне середовище визначає трансформаційні і трансакційні витрати інноваційних підприємств. Зокрема, такі витрати залежать від: якості поширення інформації в інноваційному середовищі про правила і регуляції; послідовності і доцільності впровадження інституціональних норм або правил; глибини регулювання бізнесу, за допомогою оподаткування, митних зборів, трудового та екологічного законодавства; часу, який витрачають стейкхолдери на трансакції з державними органами; ступеню поширеності корупції, пов'язаної з отриманням адміністративних послуг; рівню бюрократичності управлінської вертикалі.

Порівняння регуляторного середовища між інноваційно активними і пасивними країнами показало, що наявність адміністративних бар'єрів для інноваційної діяльності з боку держави, а саме: високий ступінь втручання держави в приватну власність, нестабільність нормативно-правової бази, слабкість фінансових інститутів, мінливість обмінного курсу, макроекономічна нестабільність, безробіття, корумпована судова система, девіантна поведінка суб'єктів ринку, недосконала інфраструктура, корупція — значно обтяжують процес управління інноваційним підприємством.

Водночас практика мінімізації втручання держави в діяльність бізнесу показує не повну ліквідацію адміністративного впливу на інноваційну діяльність, а реалізацію прозорої політики вибіркового регулювання в напрямку: забезпечення інвестиційної та інноваційної активності держави, що сприяє підвищенню прибутковості і продуктивності бізнесу; актуалізації ефективності і своєчасності державного управління; підвищення комунікативної ролі стейкхолдерів інноваційної діяльності (підприємницьких і державних структур) у частині розробки та реалізації стратегій, механізмів або інструментів регуляторної політики; підтримки справедливої конкуренції та ліквідації несприятливих протиріч в суспільстві. Політика вибіркового впливу на інноваційне підприємництво в межах адаптивного і симультанного стратегування показує доцільність впровадження таких форм взаємодії між бізнесом і державою: імпліцитна форма комунікацій — посилена взаємодія груп інтересів (бізнесу і держави) по формуванню інституціональних правил за допомогою неофіційних трансакцій; експліцитна форма комунікацій — посилена взаємодія груп інтересів (бізнесу і держави) по просуванню оптимальних правил за допомогою відкритого лобювання інтересів інноваційного бізнесу; імпліцитно-експліцитна форма комунікацій — посилена взаємодія груп інтересів (бізнесу і держави) по зміні правил за допомогою формальних і неформальних взаємодій, але виключно в рамках правового поля. Доцільність вибору тієї чи іншої форми взаємодії між бізнесом і державою визначається різними умовами, які присутні в національній економіці та її інноваційному середовищі: масштабами інноваційної діяльності, формою власності, домінуванням тієї чи іншої партії з притаманними їй поглядами на державні методи управління, захистом інтелектуальної власності, рівнем монополізації економіки, типом системи економіки.

В умовах формування інноваційної моделі національної економіки будуть доцільними такі рекомбінації регуляторного впливу на інноваційне підприємництво: глибокий регуляторний вплив держави — інноваційне підприємництво повністю контролюється державними інститутами, за допомогою активного адміністративного втручання в діяльність приватного бізнесу з використанням прямих трансакцій в напрямі реалізації інноваційних проєктів через укладення договорів про державно-приватне партнерство при спільному здійсненні інноваційної діяльності протягом всього життєвого циклу

проєкту, здійснення інвестиційної підтримки промислових підприємств або стратегічно важливих для держави галузей; частковий регуляторний вплив держави — державна політика проводиться за допомогою м'якого втручання держави в діяльність інноваційних підприємств, за допомогою вибіркової підтримки інноваційних проєктів переважно на етапах їх розробки; мінімальний регуляторний вплив держави — державне управління направлено на забезпечення саморегуляції ринку і контролю тільки динаміки попиту та пропозиції в макроекономічній системі, а також мінімального регулювання інститутів інституційної матриці або інфраструктурних елементів представлених на ринку; цілеспрямований регуляторний вплив держави — державне регулювання засноване на стратегії цілепокладання, забезпеченні справедливої конкуренції за допомогою реалізації інструментів податкового стимулювання випуску інноваційної продукції та розвитку адаптивних інноваційних елементів інфраструктури; відсутність регуляторного впливу держави на діяльність інноваційних підприємств — невтручання органів державної влади в інноваційну діяльність та інституціональну матрицю.

Слід зазначити, що вибір доцільного ступеню регуляторного впливу на інноваційне підприємництво може бути різним і визначатися еволюційними передумовами розвитку національної економіки. Однак особливого значення в процесі реалізації регуляторного впливу необхідно приділяти формуванню стартових умов розвитку інноваційного бізнесу. Запуск такого бізнесу в умовах трансформації національної економіки є важким, тому вимагає з боку держави і елементів інституціональної матриці певних стратегій. Існує потреба створення інвестиційних умов для відкриття нових підприємств, відстеження зростання прибутковості економічної системи внаслідок функціонування інноваційних підприємств, визначення ступеню конкурентоспроможності продукції, що випускається інноваційним бізнесом. Надалі при відстеженні таких тенденцій повинна визначатися глибина регуляторного впливу на інноваційні підприємства. При цьому в процесі вибору оптимального регуляторного впливу необхідно змінювати або вдосконалити інституціональну матрицю і переглядати існуючі комунікаційні канали між бізнесом та державою. Таким чином, інституціональна матриця в національній економіці повинна бути мультиоб'єктною і підтримувати ефективний регуляторний вплив у разі втручання держави в

діяльність стейкхолдерів інноваційного підприємництва, а також бути здатною самостійно адаптуватися до потреб бізнесу за допомогою саморозвитку або трансформації. Отже, вибір глибини регуляторного впливу держави на бізнес має на увазі застосування моделей комунікацій в залежності від кризових тенденцій в національній економіці та інноваційної діяльності, а також ґрунтується на попереджувальних діях з антикризового державного управління інноваційною системою.

Ефективність реалізації адаптивних і симультанних стратегій партнерської взаємодії між бізнесом та державою визначається наявністю менеджерського ядра, здатного реалізувати державну політику в сфері інновацій. В умовах трансформації національної економіки компетентнісний підхід при державному регулюванні повинен займати ключове місце в системі державного менеджменту. Перехід України на інноваційний тип економіки обумовлює необхідність трансформації людського капіталу та підвищення кваліфікаційних якостей державних службовців. Необхідність формування єдиного інноваційного простору, мінливості інституційної матриці, діджиталізація державного апарату висувають підвищені вимоги до кваліфікації державних службовців у сфері створення, оновлення та реалізації інноваційної політики. Найчастіше вітчизняні державні службовці розвивають такі компетенції, як цілеспрямованість, відповідальність, ефективна організація власного часу, стресостійкість, при цьому мінімальне значення віддається стимулюванню креативності, готовності до самонавчання, ініціативності, творчості, ризикованості, які так необхідні в процесі управління інноваційними підприємствами. Формування позначених компетенцій має на увазі адаптивний підхід кожного державного службовця до накопичення свого людського капіталу, а також розробки спеціальних здібностей які необхідні в умовах діджиталізації державної служби.

Інертність науки, дисбаланс на ринку праці призводять до низької сприйнятливості економіки до інновацій. Крім того, неефективні системи перенавчання та підвищення кваліфікацій держслужбовців є найважливішими перешкодами на шляху формування державної політики в інноваційній сфері і збільшують комунікаційні розриви між стейкхолдерами інноваційної діяльності. Основними напрямками підготовки державних службовців для ефективно реалізації інноваційної політики є: перенавчання персоналу з використанням інно-

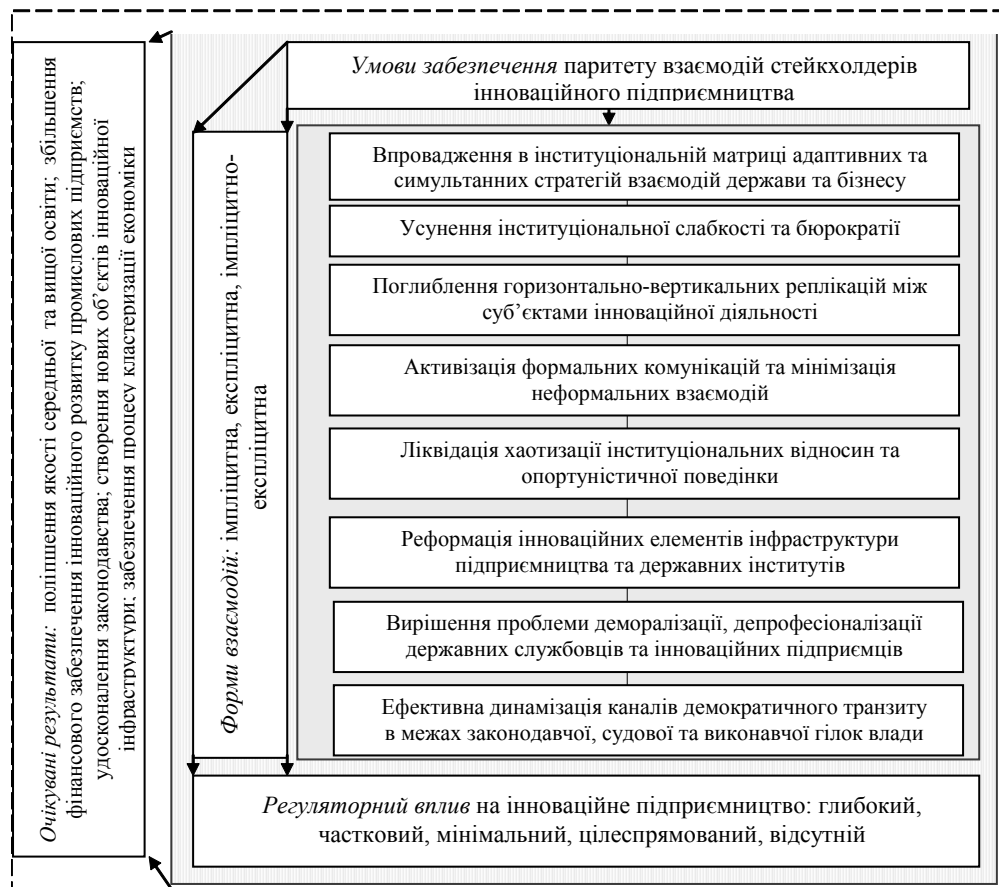

Рис. 1. Умови для забезпечення паритетної взаємодії держави та влади в контексті стратегій логістичної та фінансової інфраструктури національної економіки в умовах пандемії COVID-19, діджиталізації та сталого розвитку

ваційних педагогічних технологій; підготовка керівників в області інноваційного антикризового менеджменту, захисту інтелектуальної власності, маркетингу, комерціалізації; удосконалення кваліфікації державних службовців шляхом поглиблення знань з дисциплін пов'язаних з інноваційною, фінансовою, юридичною та інтелектуальною діяльністю, трансфертом наукомістких технологій; перепідготовка фахівців з оцінювання та аудиту результатів інтелектуальної діяльності.

Загалом, інноваційне підприємництво в Україні має перспективні можливості та трудовий потенціал для стабільного і гармонійного розвитку у майбутньому. Однак для ефективного використання такого потенціалу необхідним є розробка комплексного механізму державного регулювання, який би забезпечував адаптацію інноваційних підприємств до змін навколишнього середовища за допомогою наявних ресурсів і підтримував співпрацю бізнесу, науки та держави.

Таким чином, ключові акценти, які необхідно враховувати при визначенні засобів дер-

жавного регулювання розвитком інноваційного підприємництва полягають у такому:

- поліпшення якості середньої освіти особливо перегляд навчальних програм стосовно математичних дисциплін, перенавчання учителів у напрямку оволодіння ними інноваційних технологій викладання шкільних предметів;

- збільшення фінансового забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств, сприяння залученню іноземних інвесторів та бізнес-ангелів (особливо на початкових етапах реалізації високоризикованих інноваційних проєктів у виробництві);

- удосконалення законодавчого забезпечення партнерської діяльності;

- надання податкових канікул, субвенцій та пільг підприємцям-початківцям, створення безподаткових зон за окремими територіями України, в яких спостерігається інертний розвиток інноваційного підприємництва (зокрема Луганської та Донецької областей);

- запозичення зарубіжного досвіду у контексті формування інструментарію державної підтримки інноваційної діяльності;

стимулювання створення нових інноваційних об'єктів інфраструктури за регіонами України, що забезпечують розвиток підприємництва;

підвищення мотивацій та стимулів серед безробітних щодо зайняття інноваційним підприємництвом і реалізації новаторських проєктів у промисловості;

організаційне забезпечення процесу класифікації економіки заснованої на паритетності бізнесу та держави, стимулювання справедливої конкуренції у кластерах.

Існує потреба поліпшення співпраці держав та інноваційних підприємств у напрямках просування інноваційної продукції промислових підприємств. Зокрема, результати досліджень стану та умов інноваційної діяльності свідчать про те, що значна частина промислових підприємств мають труднощі у розповсюдженні своєї продукції на зовнішніх ринках через низький рівень її конкуренції у порівнянні з більш інноваційними іноземними суб'єктами підприємницької діяльності. Враховуючи дуже малий відсоток інноваційних промислових підприємств у національній економіці це означає, що потенціал конкурувати з сучасними країнами або провідними підприємствами світу невеликий. Це тривожний сигнал, який вимагає реагування підприємців та держави на зазначену проблему. Значною перешкодою для стимулювання технологічних інновацій є занадто високий рівень бюрократизації вітчизняних державних установ, що зменшує схильність серед населення до підприємницьких починань у ризикованій інноваційній діяльності. Це обумовлює необхідність дерегуляції, послаблення ряду адміністративних обмежень, які можуть стримувати розвиток інноваційних галузей промисловості (рис. 1).

У такому контексті заходи державного стимулювання розвитку інноваційного підприємництва повинні спрямовуватися на допомогу підприємствам у пошуках альтернативних сегментів збуту та їх виходу на світові ринки за рахунок створення затребуваних нововведень. Виходячи з зазначеного, слід визначити умови, для забезпечення паритетності держави та влади.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, у світовій та вітчизняній економіці міжінституціональна взаємодія обумовлюється динамізмом інноваційного розвитку. У

такому контексті важливим заходом є формування територіальних зв'язків для оптимального використання спільних ресурсів у межах інституціональної матриці. У цьому аспекті забезпечення доступу до ресурсів усіх учасників інноваційної діяльності має особливе значення. Це стосується сфери наукових досліджень, впровадження інновацій і ведення бізнесу. Велика кількість наукових установ та розгалужена промислова база сформуєть оптимальні умови для дифузії інновацій в контексті стратегій логістичної та фінансової інфраструктури національної економіки в умовах пандемії COVID-19, діджиталізації та сталого розвитку.

Література:

1. Воронько-Невіднича Т.В., Лещин Д.І., Василенко М.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 15. С. 23—27.
2. Гнатенко І.А. Методологічні аспекти розвитку інноваційного підприємництва: теорія та практика: монографія. Харків: СГНТМ "Новий курс", 2019. 253 с.
3. Brockova K., Rossokha V., Chaban V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. Vol. 43. № 1. P. 129—135.
4. Hutorov A.O., Hutorova O.O., Lupenko Yu.O., Yermolenko O.A., Voronko-Nevidnycha T.V. Modeling of the Cycle of Reproduction Process in the Agrarian Sector of Economy (Ukraine). *Revista Espacios*. 2019. Vol. 40. № 7. P. 19.
5. Hnatenko I., Kuksa I., Orlova-Kurilova O. Paragenesis of entrepreneurship and innovation as drivers of the future economy. *Strategic Management: Global Trends and National Peculiarities*. Collective monograph. Poland: Publishing House "Baltija Publishing", 2019. P. 48—61.
6. Hnatenko I., Kuksa I., Orlova-Kurilova O., Moisieieva N., Rubezhanska V. State regulation of innovative employment in the context of innovative entrepreneurship development. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2019. № 41 (2). P. 228—236.
7. Lozhachevska O., Navrotska T., Melnyk O., Kapinus L., Zos-Kior M., Hnatenko I. Management of the logistical and marketing behavior of innovation clusters in territorial communities in the context of digitalization of society and the online market. *Laplage In Review*. 2021. № 7 (3). P. 315—323.

8. Mykhailichenko M., Lozhachevska O., Smagin V., Krasnoshtan O., Zos-Kior M., Hnatenko I. Competitive strategies of personnel management in business processes of agricultural enterprises focused on digitalization. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. № 43 (3). P. 403—414.

9. Rakhmetulina Z., Pokataieva O., Trokhymets O., Hnatenko I., Rubezhanska V. Optimization of the structure of an innovative cluster on a competitive basis in a free market. Financial and credit activities: problems of theory and practice. 2020. Vol. 4. № 35. P. 238—247.

10. Zos-Kior M., Hnatenko I., Isai O., Shtuler I., Samborskyi O., Rubezhanska V. Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. Vol. 42. № 4. P. 504—515.

References:

1. Voronko-Nevidnycha, T.V., Leshchyn, D.I. and Vasylenko, M.V. (2018), "Management of enterprise competitiveness in an unstable market environment", *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, vol. 15, pp. 23—27.

2. Hnatenko, I. (2019), *Metodolohichni aspekty rozvytku innovatsijnoho pidpriemnytstva: teoriia ta praktyka [Methodological aspects of innovative entrepreneurship development: theory and practice]*, New Course, Kharkiv, Ukraine.

3. Brockova, K., Rossokha, V., Chaban, V., Zos-Kior, M., Hnatenko, I. and Rubezhanska, V. (2021), "Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production", *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 43.1, pp. 129—135.

4. Hutorov, A. O., Hutorova, O. O., Lupenko, Yu. O., Yermolenko, O. A. and Voronko-Nevidnycha, T. V. (2019), "Modeling of the Cycle of Reproduction Process in the Agrarian Sector of Economy (Ukraine)", *Revista Espacios*, vol. 40.7, pp. 19.

5. Hnatenko, I., Kuksa, I., and Orlova-Kurilova, O. (2019), "Paragenesis of entrepreneurship and innovation as drivers of the future economy", *Strategic Management: Global Trends and National Peculiarities*. Collective monograph. Poland: Publishing House "Baltija Publishing", pp. 48—61.

6. Hnatenko, I., Kuksa, I., Orlova-Kurilova, O., Moisieieva, N. and Rubezhanska, V. (2019), "State regulation of innovative employment in the context of innovative entrepreneurship development",

Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, vol. 41 (2), pp. 228—236.

7. Lozhachevska, O., Navrotska, T., Melnyk, O., Kapinus, L., Zos-Kior, M. and Hnatenko, I. (2021), "Management of the logistical and marketing behavior of innovation clusters in territorial communities in the context of digitalization of society and the online market", *Laplage In Review*, vol. 7 (3), pp. 315—323.

8. Mykhailichenko, M., Lozhachevska, O., Smagin, V., Krasnoshtan, O., Zos-Kior, M., Hnatenko, I. (2021), "Competitive strategies of personnel management in business processes of agricultural enterprises focused on digitalization". *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 43 (3), pp. 403—414.

9. Rakhmetulina, Z., Pokataieva, O., Trokhymets, O., Hnatenko, I. and Rubezhanska, V. (2020), "Optimization of the structure of an innovative cluster on a competitive basis in a free market", *Financial and credit activities: problems of theory and practice*, vol. 4.35, pp. 238—247.

10. Zos-Kior, M., Hnatenko, I., Isai, O., Shtuler, I., Samborskyi, O. and Rubezhanska, V. (2020), "Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises", *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 42.4, pp. 504—515.

Стаття надійшла до редакції 27.10.2021 р.

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73